Raadsvergadering d.d. 14 november 2024

Aan de raad,

Onderwerp
Verordening bekostiging leerlingenvervoer Laarbeek 2024

Portefeuillehouder
J.H.C.M. Briels

Beslispunten
1. De Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Laarbeek 2024 vast te stellen.
2. De Verordening leerlingenvervoer gemeente Laarbeek 2014 in te trekken.
3. De Beleidsregel berekening afstand tussen woning en school in te trekken.
4. De betaalde eigen bijdrage door ouders in schooljaar 2023-2024 terug te betalen na vaststelling van de verordening door de gemeenteraad.

Samenvatting
De raad heeft de wettelijke plicht een regeling vast te stellen voor de bekostiging van het leerlingenvervoer. Als gevolg van nieuwe ontwikkelingen in het sociaal domein en het passend onderwijs bleek er behoefte aan herziening van de huidige verordening. De raad wordt voorgesteld de 'Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Laarbeek 2024' vast te stellen. De huidige Verordening leerlingenvervoer gemeente Laarbeek 2014 wordt ingetrokken.
In de nieuwe verordening zijn geen vervoersvoorzieningen geschrapt en het huidige aanbod van leerlingenvervoer blijft voor ouders en leerlingen gelijk.

Aanleiding
De gemeenteraad heeft de wettelijke plicht een regeling vast te stellen voor de bekostiging van het leerlingenvervoer. In 2014 heeft de gemeente Laarbeek een verordening vastgesteld die gebaseerd is op de VNG modelverordening leerlingenvervoer. Vanuit de wetgeving is er geen aanleiding om de verordening leerlingenvervoer aan te passen. Er zijn echter sinds 2014 wel veel ontwikkelingen in het sociaal domein en specifiek in het passend onderwijs geweest, waardoor er behoefte bleek aan een herziening van de verordening leerlingenvervoer. Vandaar dat nu een nieuwe verordening aan u wordt voorgelegd die gebaseerd is op de geactualiseerde VNG Model verordening bekostiging leerlingenvervoer. Om te komen tot een nieuwe modelverordening is door de VNG niet alleen overleg geweest met de klankbordgroep, maar is er ook een raadpleging gehouden onder alle gemeenten en samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs in Nederland.

De verordening die wij aan u voorleggen, volgt de modelverordening, met daarbij onder andere de volgende gemaakte keuzes:
• De in de modelverordening optionele artikel over het gesprek over zelfstandigheid en zelfredzaamheid bij de aanvraag (artikel 4) nemen wij over in de nieuwe verordening.

• Artikel 16 Vervoersvoorziening naar buitenschoolse opvang is toegevoegd. In lijn met de huidige praktijk.
• De eigen bijdrage middels een drempelbedrag wordt niet overgenomen uit de modelverordening.

Omdat de modelverordening VNG is opgesteld in december 2020 zijn de genoemde bedragen in een aantal artikelen geactualiseerd zijn naar het huidige schooljaar, gebruikmakend van de 'Basisnormbedragen Leerlingenvervoer' die VNG jaarlijks publiceert.

Beoogd effect en/of resultaat
Alle leerlingen in de gemeente Laarbeek die volgens de verordening bekostiging leerlingen-vervoer aanspraak maken op een vervoersvoorziening kunnen op een voor hen passende wijze naar school gaan.

Argumenten
1.1 De verordening leerlingenvervoer 2014 sloot niet aan bij de nieuwste landelijke ontwikkelingen.
Er zijn sinds 2015 diverse ontwikkelingen geweest in het sociale domein die consequenties hebben voor het leerlingenvervoer, met name de introductie van het passend onderwijs en de decentralisatie van de jeugdzorg. Op 1 augustus 2014 werd de Wet passend onderwijs van kracht. Doel van deze wet is dat alle leerlingen, dus ook leerlingen die extra ondersteuning in de klas nodig hebben, een passende onderwijsplek zo dicht mogelijk bij huis krijgen.

1.2 De huidige verordening sloot op onderdelen niet aan bij de dagelijkse praktijk
Het beleid op leerlingenvervoer is gericht op zo zelfstandig mogelijk worden van onze leerlingen. De uitvoering gaat daarom uit van zoveel mogelijk oplossen binnen eigen mogelijkheden. De voorliggende verordening biedt hiervoor meer mogelijkheden voor een gesprek middels artikel 4. We willen graag dat leerlingen zo veel mogelijk zelfredzaam zijn in het vervoer naar school. Daarom wordt het vervoer ontwikkelingsplan geïntroduceerd. Hierin kan een plan gemaakt worden om te werken aan de zelfstandigheid van vervoer.
Daarnaast bestond onduidelijkheid over de toepassing van de 6 kilometer grens. In de huidige modelverordening van de VNG is dit onderscheid duidelijker gemaakt, waardoor er geen verwarring meer kan ontstaan over de toepassing van deze grens.

1.3 De modelverordening van de VNG is gebruikt als basis voor de nieuwe verordening.
Bij de ontwikkeling van de nieuwe modelverordening door de VNG zijn ontwikkelingen en aanbevelingen uit rapporten over passend onderwijs waar mogelijk meegenomen. De ontwikkelingen binnen het passend onderwijs hebben invloed op het leerlingenvervoer, omdat leerlingen die gebruikmaken van het speciaal (basis)onderwijs buiten Laarbeek in aanmerkingen kunnen komen voor een vorm van leerlingenvervoer om naar en van school te reizen. In de huidige verordening was bijvoorbeeld opgenomen dat een fietsvergoeding ook mogelijk was binnen het speciaal voortgezet onderwijs, terwijl de wet hier geen optie voor geeft. In het kader van zelfredzaamheid en normaliseren is dit daarom overgenomen in de voorliggende verordening. De modelverordening bevat verder een uitgebreide toelichting op de artikelen en gaat in op jurisprudentie.

1.4 De eigen bijdrage drempelbedrag is niet uitvoerbaar
In de modelverordening van de VNG zit een artikel over het opleggen van een eigen bijdrage aan ouders voor de kosten van een vervoersvoorziening. Op dit moment leggen wij ouders een eigen bijdrage op. Onlangs is gebleken dat de manier waarop wij op dit moment een eigen bijdrage opleggen geen wettelijke basis kent en daarmee niet houdbaar is. Een eigen bijdrage mag enkel worden opgelegd aan ouders (vanaf een bepaald inkomen) over de kosten van de eerste 6 kilometer, voor zover die hoger zijn dan de kosten van het openbaar vervoer. Een eigen bijdrage op deze manier opleggen levert erg weinig op en is daarnaast praktisch niet uitvoerbaar. Dit komt vanwege het ontbreken van degelijk openbaar vervoer en een duidelijke rekenmethodiek voor het bepalen van deze kosten. De ambtelijke capaciteit weegt daarom niet op tegen de baten die het oplevert. Daarom is dit artikel geschrapt in de voorliggende verordening.

1.5 Huidige voorzieningenniveau blijft gehandhaafd
In de nieuwe verordening zijn geen vervoersvoorzieningen geschrapt en het huidige aanbod van leerlingenvervoer blijft voor ouders en leerlingen gelijk.
In de praktijk werd aan ouders die hier om vragen de mogelijkheid geboden om onder voorwaarden de leerling van school naar een buitenschoolse opvang te vervoeren. Artikel 16 Vervoersvoorziening naar buitenschoolse opvang is daarom toegevoegd aan de nieuwe verordening. Ook de bestaande opstapplaatsen blijven gehandhaafd. Hiervoor blijft de beleidsregel opstapplaatsen leerlingenvervoer in gebruik.

2.1 De oude verordening wordt vervangen
Het invoeren van een nieuwe verordening betekent automatisch dat de oude verordening moet worden ingetrokken.

3.1 De beleidsregel berekenen afstand tussen woning en school is overbodig geworden door de nieuwe verordening
In de voorliggende verordening is opgenomen op welke wijze we de afstand berekenen. De beleidsregel berekenen afstand tussen woning en school is daarmee overbodig en kan worden ingetrokken.

4.1 De eigen bijdrage die in schooljaar 2023-2024 wordt betaald is niet houdbaar
Recent is gebleken dat de manier waarop wij een eigen bijdrage innen niet houdbaar is volgens jurisprudentie en de daaruit voortvloeiende modelverordening. Daarom is het gepast om de eigen bijdrage die is ontvangen in schooljaar 2023-2024 aan ouders terug te betalen. Wij kiezen er nu voor om deze eigen bijdrage niet langer op te leggen.

Kanttekeningen
1.1 De huidige verordening voldeed al aan de huidige wet- en regelgeving.
De gemeenteraad heeft de wettelijke plicht een regeling vast te stellen voor de bekostiging van het leerlingenvervoer. In artikel 4, eerste lid, van de Wet op het primair onderwijs (hierna: Wpo), artikel 4, eerste lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs (hierna: Wvo) en artikel 4, eerste lid, van de Wet op de expertisecentra (hierna: Wec) is de wettelijke plicht van de gemeente met betrekking tot de bekostiging van het vervoerskosten geregeld. Vanuit de wetgeving is het niet strikt noodzakelijk om de Verordening leerlingenvervoer aan te passen. Gezien bovenstaande argumenten is het toch goed om een nieuwe verordening vast te stellen.

1.2 Het schrappen van de eigen bijdrage is mogelijk niet normaliserend
Het opleggen van een eigen bijdrage is een normaliserende interventie. Echter kan deze bijdrage alleen worden opgelegd aan ouders die een redelijk inkomen hebben, waarbij de verwachting is dat ze beide werken en ook daarmee hun steentje bijdragen aan de maatschappij. Daarnaast is deze maatregel praktisch niet uitvoerbaar. Daarom is geadviseerd m deze eigen bijdrage niet op te nemen.

Financiën
Het vaststellen van deze verordening heeft geen financiële gevolgen.
De uitvoering van de verordening past binnen de reguliere begroting van het leerlingenvervoer.

De terugbetaling van de eigen bijdrage over schooljaar 2023-2024 komt ten laste van budget 64803000/34481I en bedraagt €6.069,-. Dit incidenteel nadeel kan worden opgevangen door het incidenteel voordeel in 2024 op het budget leerlingenvervoer vergoeding aan vervoersbedrijven (64803000/42485U).

Communicatie
Bij het aanvragen van leerlingenvervoer voor het nieuwe schooljaar 2024-2025 worden ouders/verzorgers gewezen op de nieuwe verordening. Na vaststelling wordt een leeswijzer en folder gemaakt voor op de gemeentelijke website. Op deze manier is het voor ouders duidelijk hoe zij in aanmerking kunnen komen voor leerlingenvervoer. Ouders worden dan ook geïnformeerd over de terugbetaling van de eigen bijdrage in schooljaar 2023-2024 en het vervallen van de eigen bijdrage vanaf schooljaar 2024-2025.

Vervolgstappen
Na vaststelling door de gemeenteraad wordt de verordening via het elektronische Gemeenteblad gepubliceerd.

Bijlagen
1. Verordening bekostiging leerlingenvervoer Laarbeek 2024
2. Raadsbesluit Verordening bekostiging leerlingenvervoer Laarbeek 2024

Het college van burgemeester en wethouders,

gemeentesecretaris

J.W.M. van de Ven

de loco-burgemeester

J.H.C.M. Briels